

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményei

Riportkönyv kéziratának szerzői jogi védelme

Ügyszám: SZJSZT 20/07

I. A bíróság által feltett kérdések:

1. C. E. által írt kéziratanyag önálló, eredeti alkotómunka eredményeként létrejött anyag, vagy pedig úgy tekinthető, hogy V. A. által felvetett témák és feltett kérdésekre interjúalanyként írt válasz /a periratokhoz csatolt 23. sorszámú jegyzőkönyv, az Életleltár című könyvben is felhasznált munka, de az I. rendű alperesi kiadásban is megjelenő anyag/ ?
2. V. A. által vázolt szerkezete a könyvnek, az általa összeállított témakörök és feltett kérdések olyan könyvszerkesztési elvnek minősülnek-e, amelynél fogva az I. rendű alperes által kiadott könyv olyan sajátos szerkezetű riportkötet önálló, eredeti alkotómunka eredménye, míg a szerkesztési elvek alapján összegyűjtött riportalanyi nyilatkozat ehhez képest nem élvez szerzői jogi védelmet, mert nem egyéni, eredeti alkotómunka eredménye?
3. Lehetséges-e, hogy V. A. I. rendű alprese sajátos szerkesztési elve alapján összeállított kiadványról van szó, amelyet az I. rendű alperes megjelentetett, de emellett C. E. által elmondott és leírt részek maguk is önálló alkotó munka eredményei?
4. A periratokban 16. sorszám alatt található, B. O. II. rendű alperes neve alatt tett észrevételek nyomán megállapítható-e az, hogy B. O. II. rendű alperes maga is alkotó módon közreműködött a kiadvány létrehozásában, szakmailag miként minősíthető tevékenysége?
5. Amennyiben az I. és II. rendű alperes is a mű alkotójának minősül, de emellett C. E. is, milyen arányúra tehető alkotó munkájuk a megjelent kiadvány teljes egészéhez képest?

Az eljáró tanács szakvéleménye:

Ad I/1.

A peres iratok között 23. sorszám alatti jegyzőkönyv mellékleteként szereplő kéziratokról az alábbiak állapíthatók meg:

A kéziratok között A) jellel ellátott anyag négy tudós pályafutásával foglalkozik. A gépelt kézirat két példánya közül az egyik hét oldalon sok – kézzel írt- javítást tartalmaz. A másik, letisztázott – kevesebb javítással ellátott- gépelt anyag tizenkét oldalas. Jellegét tekintve a kézirat önálló, eredeti alkotó munkának minősül. Ezzel kapcsolatban azonban meg kell jegyezni, hogy a második, letisztázott (tizenkét oldalas) példány elején kézzel írva az alábbi szöveg szerepel: „Kik voltak a mesterei?”

A 23. sorszám alatti jegyzőkönyv mellékletében C) jelzésű, kézzel írt és számozott, 36 oldalas anyag „A magzatvédő- vitaminok története” címet viseli és a szerzőnek a témával kapcsolatos vizsgálataival, megállapításaival foglalkozik. A kéziratban nincs olyan jellegű utalás, amelyből arra lehetne következtetni, hogy a szerző interjúalanyként nyilatkozik.

A fenti megállapítások vonatkoznak a külön jelzéssel el nem látott, ugyanilyen címmel kezdődő 85 oldalas gépelt kéziraatra is.

A D) jelű – „Tudományos és orvosi pályafutásom” című - egyoldalas gépelt szöveg ebben a formájában nem minősül interjú alanyként adott nyilatkozatnak.

A fenti tanulmányok kétségkívül egyéni, eredeti alkotásoknak tekinthetők, önmagukban önálló, eredeti módon fejtenek ki egy-egy témát. Ennek alapján e tanulmányokat a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 1. § (1) és (2) bekezdése szerint védi, és e védelem a 4. § (1) bekezdése értelmében azt illeti meg, aki a művet megalkotta s ez ebben az esetben C. E.

A védelem szempontjából közömbös, hogy a mű milyen alkalomból, indíttatásból vagy céllal jött létre.

Ad I/2.

A per tárgyát képező mű sajátos jellegű és szerkezetű. Az alperes, mint szerkesztő által összeállított témavázlatok, kérdéssorok kiindulásul szolgálhattak egy tervezett közös műhöz, mivel általuk az I. rendű alperes rögzítette az egyes témák sorrendjét, súlyát, egymáshoz való viszonyát a létrehozandó közös műben. Ez a szerkesztő által kidolgozott koncepció kétségtelenül szellemi munka eredménye, de nem alapoz meg olyan kizárólagos szerzőséget a tervezett közös művön, amely az interjúalany, mint szerző jogait sérthetné.

Ad I/3.

Az eljáró tanács rendelkezésére bocsátott, ténylegesen megjelentetett alperesi kiadvány (C. E. - A genetikus és világa) az alperes szerkesztési elveinek mentén jött létre és tartalmazza az alperes kérdéseit, valamint saját maga által írt előszavát (7-10. oldal) az alkotók együttműködéséről, annak megszűntéről és utóéletéről. A kiadvány tartalmazza ezen kívül C. E.-nek a kérdésekre adott válaszait, akit tehát – alkotó jellegű munkájára való tekintettel - az alperesi kiadvány egyik szerzőjének kell tekinteni, és akit ebből eredően az Szt.-ben biztosított jogok megilletik.

Ad I/4.

A periratokhoz 16. sorszámmal csatolt, B. O. által tett észrevételekben foglaltak arra utalnak, hogy nevezett ténylegesen dolgozott a tervezett mű szövegén („javította, tartalmát pontosította”), de ennek alapján – az eljáró tanács álláspontja szerint - nem állapítható meg, hogy mennyiben tekinthető ez a munka alkotó jellegűnek.

Ad I/5.

A fentiekből következően – figyelemmel az Szt. 5 § (1) bekezdésére – alperes, és C. E.. közötti szerzőtársi részarány mintegy 50%-50% -ban határozható meg, a kiadványnak

azoknak a részeiben amelyekben C. E. a közös mű számára nyilatkozik. A kiadvány azon részein pedig, amelyek C. E. műveként máshol már megjelentek, a szerzőtársi részarányt hozzávetőlegesen 80%-osnak lehet minősíteni C. E. javára. Nem hagyható ugyanis figyelmen kívül a szerkesztői jellegű tevékenység e részek tekintetében sem, ennek mértékét viszont az eljáró tanács az alperes javára 20%-osra becsüli.

II. A felperes által feltett kérdések:

- 1. Az alperesi kiadvány megfelel-e az „interjú” műfaj kritériumainak, tekinthető-e interjú-kötetnek, vagy egyéb műfaji meghatározással illethető?**
- 2. Származhat-e az alperesi kiadvány olyan szerzőtől, aki orvosi, illetőleg orvos-genetikusi képesítéssel nem rendelkezik?**
- 3. Milyen mértékű egyezés állapítható meg az alperesi kiadvány és Dr. C. E. „élet/leltár” címmel kiadott műve között?**
- 4. Dr. C. E. peres iratokhoz csatolt kéziratának írói stílusa alapján az alperesi kiadványban felfedezhetőek –e Dr. C. E. szerzői stílusjegyei és amennyiben igen, úgy milyen mértékben?**
- 5. Megállapítható-e, hogy az alperesi kiadvány tartalma Dr. C. E. alkotása?**

Az eljáró tanács válasza a felperes kérdéseire:

Ad II/1.

A bíróság által feltett I/2 számú kérdésre a fentiekben kifejtett válasz egyúttal a jelen kérdés tekintetében is irányadó.

Ad II/2.

Bár a feltett kérdésre nézve a Testület állást foglalni nem hivatott, nyilvánvaló viszont, hogy a kiadványban szereplő témák olyan jellegűek, melyekhez a kapcsolódó szakértelem nélkülözhetetlen.

Ad II/3.

A bíróság megkeresése alapján a Testületnek válaszolnia nem kell.

Ad II./4-5.

A feltett kérdések tekintetében a bíróság I/1. számú kérdésére adott válasz szintén irányadó.

Budapest, 2007. augusztus 29.

Dr. Lindner Gyula
a tanács elnöke

Marácziné dr. Mann Judit
a tanács előadó tagja

Dr. Kiss Zoltán
a tanács szavazó tagja